

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 *

The Participation of Private School Teachers in Private School Administration under Samutprakarn Basic Education Service Area Office 1

รัตนา อยู่หนูช**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนเอกชน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่าง คือครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูโรงเรียนเอกชน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก งานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ ครูโรงเรียนเอกชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชน ด้านงานวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานด้านอื่นไม่แตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชน ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครูที่มีประสบการณ์ การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชน ด้านงานวิชาการ และ ด้านงานการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านงานงบประมาณ และ ด้านงานบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่าง 3) ข้อเสนอแนะมีดังนี้คือครูควรมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการมากที่สุด ครูและผู้บริหารควรทำงานร่วมกันผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ครูทำงานตามถนัดและความสนใจ ครูควรเปิดใจกว้างและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มุ่งปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การบริหารโรงเรียนเอกชน

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต

** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Abstract

The research objectives were:-1) to study the level of teacher's participation private school administration under Samutprakarn Basic Education Service Area Office 1, 2) to compare the level of teacher's participation private school administration classified by gender, age, education level and experience, 3) to study the suggestions for participation in private school administration. The sample were 346 private school teachers under Samutprakarn Basic Education Service Area Office 1. The instrument used for collecting data was a rating scale questionnaire. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation and testing hypothesis by t-test .

The results indicated that 1) as a whole the participation of private school teachers in private school administration were high. Considering on each aspect it was found that private school teachers participated in private school academic administration at the highest level. The personnel and general administration the budget administration and personnel were at the moderate level. 2) Comparison the level of teacher's participation in private school administration classified by gender, age, education and experience, it was found that the different genders participated in private school administration indifferently in all 4 aspects. Teachers with different ages participated in private school administration in academic aspect differently at 0.05 of significance, the other aspects were not different. Teachers with different level of education participated in private school administration in 4 aspects differently at 0.05 of significance. Teachers with different experience participated in private school administration in academic and personnel aspects differently at 0.05 of significance; whereas, the participation in budget and general aspects were not different.3)The suggestions were as follows: The administrators teachers should mostly participate in academic administrating. Teachers and administrators should work together. The administrators teachers should assign teachers according to their applaud interest and the teachers should be broad-minded person and good human relations. The administrators teachers should work for the benefit of school.

Keyword : Participation, Private School Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คือการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการรวมทั้งการสร้างสรรค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2549 - 2553) ที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาซึ่งไม่เพียงแต่การพัฒนาคนในลักษณะเฉพาะตัว เท่านั้น แต่จะต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน การบริหาร การศึกษาตามแนวปฏิรูป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545 ได้เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นต้องปรับปรุงการบริหารการศึกษา ให้เป็นแบบประชาธิปไตย ซึ่งต้องให้ทุกคนที่มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม

การจัดการศึกษาของไทย รัฐใช้นโยบายเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยระบุนโยบายการศึกษาด้านเอกชนไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับในปัจจุบันนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานเทียบเท่ากรมในกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนพัฒนาตนเองพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่ความมีมาตรฐาน และสอดคล้องตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของประเทศไทย ยึดหลักการกระจายอำนาจการให้ประชาชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงและให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์การปรับปรุงระบบบริหารจัดการ โดยมีแผนงานปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการเป้าหมายเพื่อให้ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษา ดำเนินการให้มีการบริหารในทุกๆระดับ และส่งเสริมสถานศึกษาบริหารจัดการที่มุ่งคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ของงานการกระจายอำนาจสู่ระดับโรงเรียน โดยให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษา (School Based Management) เพื่อพัฒนาคน และสังคมแห่งการเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของประเทศเพื่อให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากหลายฝ่ายซึ่งต้องอาศัยทรัพยากรบริหารได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการซึ่งต้องทำงานร่วมกัน ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการทำงานจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานกับคน การบริหารการศึกษามีความแตกต่างไปจากการบริหารอย่างอื่น โดยเฉพาะการที่มีคนเข้ามาเกี่ยวข้องหลายฝ่ายไม่มุ่งหวังผลกำไรจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหาร เพื่อช่วยให้งานในองค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษา และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อมุ่งหวังให้งานมีประสิทธิภาพ และทุกคนมีส่วนร่วม โรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดที่จะต้องพัฒนาระบบบริหาร และจัดการด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2538, หน้า 328-332) ซึ่งเป็นอีกมุมหนึ่งที่นำศึกษา เพราะครูเป็นบุคลากรซึ่งเป็นที่กำลังสำคัญเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานทุกงานภายในโรงเรียนเป็นบุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง และเป็นปัจจุบัน และการที่ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในโรงเรียนย่อมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และผูกพันกับงานมีกำลังใจ และเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ และรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เกิดการยอมรับในการบริหารงาน การให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนจะทำให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถเต็มที่เมื่อครูได้ร่วมบริหารงานจะทำให้การลาออกหรือเปลี่ยนงานลดน้อยลง ครูคลายความข้องใจในการปฏิบัติงานทุกฝ่าย

มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงาน และช่วยส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนต่อไป แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าของโรงเรียนเป็นผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านโดยตนเองดังนั้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจึง มีความสำคัญมากต่อโรงเรียนเอกชน เพราะการบริหารงานคือกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นการจัดระบบของการอยู่ร่วมกัน ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนเอกชนให้ประสบความสำเร็จ จะต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงาน คืองานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัว และสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว การกระจายอำนาจเป็นการบริหารที่มีแนวคิดมาจากการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (ดำรงพล ดอกบัว, 2548, หน้า2) มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลครูมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น มีการประชุมร่วมกันและปรึกษาหารือในลักษณะร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมใจ และร่วมรับผลประโยชน์อันเกิดจากงานทำให้บุคลากรครูมีความพึงพอใจมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ส่วนใหญ่ มีการบริหารโดยเจ้าของโรงเรียนเป็นสำคัญจึงควรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิรูป

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในโรงเรียนเอกชนใน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนเอกชนด้วยการมีส่วนร่วมของครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1
2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์
3. ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากร
ครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 346คน
2. ด้านเนื้อหา
ศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในการบริหารงานทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป
3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ
  - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครูคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน
  - 3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณงานการบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ซึ่งปรับมาจาก ตำราพล ดอกบัว (2548, หน้า 72) และทับทิม กวีวัฒน์ (2545, หน้า 73-74) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานของครู 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานการบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไป เป็นแบบลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับ “มากที่สุด”
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับ “มาก”
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับ “ปานกลาง”
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับ “น้อย”
1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในระดับ “น้อยที่สุด”

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check lists) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตรงตามระเบียบของทางราชการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง
4. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม 346 ฉบับได้แบบสอบถามกลับคืนมา 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 9)

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	น้อย
2.50 - 3.49	ปานกลาง
3.50 - 4.49	มาก
4.50 - 5.00	มากที่สุด

3. เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมของครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานโดยใช้ t-test (Independent)

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนนำมาสังเคราะห์และแจกแจงความถี่ แล้วจัดลำดับจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 346 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 84.97 กลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 70.23 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 78.61 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 68.50

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1

โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ งานวิชาการ รองลงมา คืองานการบริหารงานบุคคล ค่าเฉลี่ยปานกลาง 2 ด้าน คือ งานบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ ตามลำดับ

ด้านงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผนและการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือวัดผลประเมินผล ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาห้องสมุด ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ จัดทำหลักสูตรเสริมพิเศษเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ และจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน

ด้านงานงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดนโยบายแผนงานโครงการ รองลงมาคือ สรรหาทรัพยากรและจัดสรรเพื่อมาใช้ในการศึกษา ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดตามการใช้เงินของโรงเรียน และติดตามและประเมินผลการเงินและพัสดุ

ด้านงานการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 1ข้อ คือการสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุแต่งตั้ง

ด้านงานการบริหารทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่เชื่อมั่นและยอมรับ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือพัฒนางานรักษาความปลอดภัยให้เป็นระบบ

3.เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานพบว่า

ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไปและด้านงานงบประมาณไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไปโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบริหารทั่วไป ไม่แตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. สรุปผลจากข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า งานบริหารที่ครูควรได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียนคืองานวิชาการ วิธีการที่ทำให้ครูให้ความร่วมมือมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน คือ การมอบหมายงานตามความถนัดและความสนใจ กิจกรรมที่ครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากที่สุดคือ ปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและผู้บริหาร คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ครูควรจะมีในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน คือจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น คุณลักษณะของครูที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนคือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ลักษณะการมีส่วนร่วมที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารงานโรงเรียนคือ การมีส่วนร่วมที่มีลักษณะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ปรากฏดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.93$) ทั้งนี้เนื่องจากว่างานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เพราะในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจและมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จซึ่งก็หมายความว่าได้เป็นเจ้าของร่วมกัน นอกจากนี้แล้วยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลายด้าน เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจและวางแนวทางการพัฒนาโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสง จันทร์ชูย (2542, บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า

อาจารย์มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และด้านงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.10$) เพราะในสภาพของโรงเรียนเอกชน ผู้รับใบอนุญาต และฝ่ายบริหารของโรงเรียนจะดำเนินการในด้านงบประมาณเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พอดี (2549, บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน รายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก 2 ด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงานวิชาการและด้านงานการบริหารงานบุคคลและด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 2 ด้านคือด้านงานบริหารทั่วไปและด้านงานงบประมาณ โดยเรียงตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านงานวิชาการค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า การจัดทำแผนและการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.36$) ระวีวรรณ เสวตาพร (2540, หน้า 43-45 อ้างถึงใน อุเทน บุญสีลา, 2550, หน้า 35) ได้กล่าวว่างานที่นับว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนก็คืองานวิชาการ เพราะจุดหมายของการมีโรงเรียนโดยส่วนรวมก็คือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยความสุขตามนโยบายการจัดการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเน้นจุดหมายแตกต่างกันตามแต่ละระดับชั้นดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะพยายามที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปด้วยวิธีการที่ถูกต้อง บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีความเป็นเลิศทางวิชาการเพราะบริหารโรงเรียนเปรียบเสมือนธงชัยที่จะเข้ามาซึ่งความสำเร็จของโรงเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.44$) เป็นอาจเป็นเพราะครูอาจมีภาระหน้าที่ในด้านการจัดการเรียนการสอนและงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนน้อยลง

2.2 ด้านงานงบประมาณค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อ จำแนกรายข้อพบว่ากำหนดนโยบายแผนงาน โครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.44$) เพราะครูต้องปฏิบัติงานตามนโยบายแผนงานโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรและประชาสัมพันธ์งานต่างๆของโรงเรียนแก่ชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม กวีวัฒน์ (2545, บทคัดย่อ) เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีส่วนร่วมในการวางแผน การสั่งการ และการควบคุม และจัดระบบการควบคุมการปฏิบัติงานโดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และแสง จันทร์ชูย (2542, หน้า 81) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรกำหนดนโยบายและทำแผนโครงการการใช้แผนเป็นคู่มือในการดำเนินงานและการวางแผนใช้ชุมชนเป็นแหล่งจัดกิจกรรมการเรียน เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการติดตามการใช้เงินของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32 อ้างถึงใน ธีรพงศ์ พุดหล้า, 2550, หน้า 46) เรื่องหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคล สำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐ เป็นที่น่าสังเกตว่า การติดตามใช้เงินของโรงเรียน และการติดตามและ

ประเมินผลการเงินและพัสดุ มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.79$) อาจเป็นเพราะขาดการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงานงบประมาณ ในแต่ละงานให้ครูทราบซึ่งจะทราบเฉพาะหัวหน้างานหรือผู้ที่รับผิดชอบเท่านั้น

2.3 ด้านงานการบริหารงานบุคคลค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อจำแนกรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$) ซึ่ง อุเทน บุญสีลา (2550, หน้า 43) กล่าวว่าในการบริหารองค์การเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นเรื่องสำคัญและยุ่งยากที่สุดทั้งนี้เพราะตามหลักทั่วไปในการบริหารงานนั้นแม้ว่าจะมีงบประมาณให้อย่างเพียงพอมีการจัดองค์การและการบริหารงานที่ดีมีอุปกรณ์และวัสดุต่างๆพร้อมมูลเพียงใด ถ้าผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ไร้สมรรถภาพ ขาดความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยอันดีแล้วก็เป็นกรยากที่การบริหารงานจะบรรลุผลดีสมความมุ่งหมาย แต่ถ้าหากได้คนดีมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติปัญหาอื่นๆก็จะลดน้อยลง ส่วนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พอดี (2549, หน้า 70) เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่าการบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาให้ครูได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นที่น่าสังเกตว่า การสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุแต่งตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.90$) อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนอำนาจในการตัดสินใจหรือการสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเป็นอำนาจของผู้บริหารซึ่งก็คือเจ้าของโรงเรียน ดังนั้นครูจึงไม่มีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานในโรงเรียน

2.4 ด้านงานบริหารทั่วไปค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อจำแนกรายข้อพบว่าการพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$) เพราะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 13) ที่กล่าวว่าสถานการณ์เรียนรู้ของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมซึ่งเกิดจากการสัมผัสและต้องการมองเห็นหรือจากการได้ใช้ประโยชน์และจะเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ การเลือกทำเล ที่ตั้งของโรงเรียนการจัดห้องเรียน การปลูกต้นไม้ภายในบริเวณ นับว่ามีความสำคัญที่จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถใหม่ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นนั้นจะเป็นสถานการณ์ในร่มหรือกลางแจ้งรวมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่จากการได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและเป็นที่น่าสังเกตว่า การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.11$) เพราะครูมีความเห็นว่าทางโรงเรียนได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและงานสารบรรณโดยตรงจึงไม่เข้าไปก้าวก่ายงานธุรการและงานสารบรรณ

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่มีสถานภาพต่างกันโดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ปรากฏดังนี้

3.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็น

เพราะผู้บริหารมุ่งมั่นในการพัฒนาโดยปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของทุกฝ่าย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันนี้ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์ แพทย์ผล (2546, บทคัดย่อ) พบว่าการมีส่วนร่วมของครูชายและครูหญิงในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากกระบวนการทำงานหรือการตัดสินใจ ทั้งนี้เพราะอายุและประสบการณ์ต่างกันครูที่มีประสบการณ์นานจะมีมุมมองในการตัดสินใจอย่างรอบคอบแต่ครูที่มีประสบการณ์น้อยจะตัดสินใจทันที สอดคล้องกับการศึกษาของ โฮกแลนด์ (Hoagland, 1986, หน้า 3550-A อ้างถึงใน ณัฐพงศ์ พุดผล้า, 2550 หน้า 44) ทำการศึกษาความเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน โดยมุ่งกลุ่มเปรียบเทียบทัศนคติของครู อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน ในเรื่องการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจในบทบาทโดยศึกษาจากครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐ อิลลินอยส์ ผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับการแตกต่าง และครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไปไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ เช่น การรู้จักใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใสชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ ทับทิม กวีวัฒน์ (2545, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การสั่งสอนและการควบคุม นอกจากนั้นครูผู้สอนยังให้ความเห็นในเรื่องการวางแผนว่า ผู้บริหารวางแผนด้วยตนเองไม่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบาย เสนอแนะให้จัดกิจกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตย ให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนการสั่งการ ผู้บริหารไม่มีคุณธรรม ไม่เปิดใจกว้าง ไม่สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถ เสนอแนะให้ผู้บริหารให้การยอมรับในความความสามารถ และมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครูผู้สอนสำหรับการควบคุม นั้น ผู้บริหารไม่อยู่ประจำในโรงเรียน ขาดการนิเทศติดตามงาน ควรจัดระบบการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและพัฒนาทีม

3.3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนซึ่งครูแต่ละคนมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลย์ สุรมณี (2536, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหารโรงเรียน ผลการเปรียบเทียบวุฒิการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน

3.4 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติที่ตั้งไว้ เพราะอายุการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์ แพทย์ผล (2546, บทคัดย่อ) ว่าการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์มากและครูที่มีประสบการณ์น้อยในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดชลบุรี มีความแตกต่างกัน

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบริหารทั่วไปไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เพราะครูมีประสบการณ์และมีความชำนาญในการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยุทธ์ ตรีชัย (2544, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน พบว่า งานบริหารที่ครูควรได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียนคือ งานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานหลักของการบริหารโรงเรียนคืองานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ วิธีการที่ทำให้ครูให้ความร่วมมือมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน คือการมอบหมายงานตามความถนัดและความสนใจ ทั้งนี้จะทำให้ครูมีกำลังใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ กิจกรรมที่ครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากที่สุดคือปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและผู้บริหาร ทั้งนี้อาจทำให้ครูมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานและเกิดความผูกพันกับผู้บริหารและองค์กรมากขึ้น คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ครูควรมีในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนคือจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทั้งนี้อาจก่อให้เกิดความสามัคคีในองค์กร คุณลักษณะของครูที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนคือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้อาจก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ลักษณะการมีส่วนร่วมที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารงานโรงเรียนคือ การมีส่วนร่วมที่มีลักษณะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน บางรายการอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1. โรงเรียนควรสร้างห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
2. โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยครูและผู้บริหารติดตามการใช้จ่ายเงินและประเมินผลการเงินและพัสดุของโรงเรียน

3. โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถซึ่งเหมาะสมตรงกับสายงานเพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นครู

4. โรงเรียนควรแต่งตั้งบุคลากรปฏิบัติงานให้เหมาะสมตรงกับความสามารถและความถนัด
5. โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและผู้บริหาร
6. โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีลักษณะทำให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ครูควรเข้าร่วมในการติดตามงานต่างๆของโรงเรียน
2. ครูควรชักจูงบุคลากรที่มีความสามารถมาสมัครเป็นครูของโรงเรียน
3. ครูทุกคนควรพยายามทำความเข้าใจกับการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน
4. ครูควรมีจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
5. ครูควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน
6. ครูที่มีประสบการณ์สูงควรเป็นที่ปรึกษาหรือผู้แนะนำครูประสบการณ์น้อยเกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารงานโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. ควรศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของครูในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่น
3. ควรศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า และกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่น

บรรณานุกรม

- ณัฐพงศ์ พุดหล้า. (2550). การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดำรงพล ดอกบัว. (2548). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทับทิม กวีวัฒน์. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นฤมล พอดี. (2549). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ประยุทธ์ ตรีชัย. (2544). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิทักษ์ แพทย์ผล. (2546). การมีส่วนร่วมในการการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาลย์ สุรมณี. (2536). การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เกี่ยวกับภารกิจบริหารโรงเรียนของครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม.
- แสวง จันทร์ชอุย. (2542). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ.
- อุเทน บุญสีลา. (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- Hoagland, James Lee. (1986). *Principal's and Teacher's Perceptions of Teacher Participation in The Decision Making Process in Public Secondary School With and Without A Collective Bargaining*. Dissertation Abstracts International 46 : 3550-A.